

FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Emre DANIŞMAN¹ Yrd. Doç. Dr. Durmuş SEZER²
Yrd. Doç. Dr. Umut Tolga GÜMÜŞ³

Öz

Teknoloji ve beraberinde küreselleşmede yaşanan hızlı değişimler, bu bağlamda ihtiyaçlarında değişerek artmasına neden olmuştur. Toplumun geleceğini yönlendirecek olan genç bireylerin ilgi sahalarındaki disiplinlerde yeterli bilgiye sahip olması, kıt olan finansal kaynakların doğru kullanılmasına katkı sağlayacaktır. Bugüne kadar yapılan birçok akademik çalışmadan toplumsal ve bireysel yaşamda finansal sorunlara yönelik optimal çözümlerin yeterli bilgiye ve farkındalığa bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Finansal okuryazarlık düzeyi, yeterli finansal bilgi sonucu alınan finansal kararlardaki doğruluk ve elde edilen farkındalık ile ilişkilidir. Finansal okuryazarlık kavramının temel alındığı bu çalışma, giriş bölümüyle başlayıp toplam iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde finansal okuryazarlık kavramına ilişkin literatür incelemesi yapılmış; finansal okuryazarlığın önemine, finansal okuryazarlık ve finansal eğitime, finansal yeteneğe, finansal eğitim programlarına değinilmiştir. Toplumların yaşadığı ekonomik problemlere kimi zaman dolaylı kimi zaman direkt etkisi bulunan yanlış finansal kararların bireysel nedenli olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada söz konusu yanlış finansal kararlar konusunda geniş bir bakış açısına sahip olabileceği öngörülen İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri seçilmiş ve üç yüz doksan kişiye anket uygulanmıştır. Bu çalışmadaki amaç, verdikleri cevaplarla toplumun geleceğini şekillendirecek olan genç yaştaki bireylerin finansal okuryazarlık düzeyini ölçmektir.

Anahtar Kelimeler: *Finansal Okuryazarlık, Finansal Eğitim, Finansal Piyasa*

¹ ADÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Öğrencisi

² ADÜ Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme ABD

³ ADÜ Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme ABD

DETERMINATION OF FINANCIAL LITERACY LEVELS:

A STUDY ON UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

Technology and globalization along with the rapid changes, have led to an increase in needs in this changing context. Young people shape the future of our society and when they have sufficient knowledge in the disciplines at their interest, this will contribute to the correct use of scarce financial resources. In the academic studies that have been made so far, it has been understood that optimal solutions towards individual and social life are based on adequate knowledge and awareness. Financial literacy level is associated with adequate financial information received as a result of accuracy in financial decisions and awareness that is achieved. This study is based on the concept of financial literacy and it consists of two parts. In the first section, literature review was conducted on financial literacy and the importance of financial literacy, financial education, and financial education programs were mentioned. It is known that wrong financial decisions that have direct or indirect effect on economic problems are individual oriented. In this study, Economics and Administrative Sciences Faculty students who were believed to have a broad point of view were selected and a questionnaire was given to 390 people. The aim of this study was to assess the level of financial literacy of young individuals who are going to shape the future of the society with the answers they gave.

Keywords: *Financial Literacy, Financial Education, Financial Market*

Giriş

Finansal okuryazar olan bireyler, finansal ürünler hakkındaki gerekli bilgiye ulaşma yollarını bilen, doğru bilgi sahibi olan ve bu bilgi dağıtıcısı ile aldığı finansal kararlardan tasarruf ve tüketim dengesini sağlayarak fayda elde edenlerdir. Finansal okuryazar olan bireylerden sergilenmesi beklenen finansal davranışların rasyonellik düzeyi, teknoloji, tüketimi özendiren pazarlama anlayışı, iletişim hızındaki artış, ekonomik olaylarda yaşanan hızlı değişimler ve bunun yarattığı belirsizlikler ile ekonomik olayları takip etme zorluğu gibi bireyin dışındaki bazı faktörlere de bağlıdır.

Ekonomideki genel denge arz ve talebin kesişmesini sağlayan koşulların varlığıyla gerçekleşir. Sağlıklı ekonomi için gerek duyulan

gelişme, üretici ve tüketicilerin arz ve taleplerindeki istikrarlı optimal etkileşimdir. Bu etkileşim için üretici ve tüketicilerin ekonomik gelişmeleri yorumlayarak içinde bulunduğu ve gelecek dönemin şartlarını değerlendirebilen finansal bilgi sahibi olması kısaca finansal okuryazar olması gereklidir. Bu durum pazarda etkinliğin artmasını da sağlayacaktır.

Bireylerin finansal güvenlik talebi de finansal okuryazarlığın gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle kredi kartı kullanımı, tüketici kredileri, sigorta, bireysel emeklilik planları, konut kredileri, re finansman, finansal verileri izleme ve kaydetme gibi finansal hizmetlere ilişkin var olan bilgi eksikliklerinin giderilmesi önem taşımaktadır. Finansal okuryazarlık düzeyinin yükseltilmesi, bireyleri finansal ürün ve hizmetlerin nasıl işlediği ve hangilerinin çıkarlarına daha uygun olduğuna ilişkin bilgilendirerek finansal karar almada yardımcı olmaktadır. Finansal okuryazarlığın geliştirilmesi finansal sistem hakkında daha fazla bilgi sahibi olmayı ve finansal riskleri daha iyi yönetmeyi olanaklı kılmaktadır (Temizel ve Bayram, 2011:74).

Finansal eğitim birçok ülkede eğitim sistemine ait bir konu başlığı olarak görülmemiştir. Dünyanın geneli dikkate alındığında çocuk ve gençlerin kendiliğinden finansal yetenek sahibi olmaları beklenmektedir. Yakın geçmişe kadar finansal eğitime karşı ilgi düzeyi yetersiz kalmıştır ve finansal cehaleti ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerde bulunulmamıştır(Gökmen, 2012:41).

Finansal okuryazarlık, bireylerin paranın kullanımı ve yönetimi konusunda elde ettiği tasarrufların ve alacağı yatırım kararlarının doğru finansal araçların tercih edilmesini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve yeterlilik temelli yaklaşım sergileyerek bireylerin finansal refahını artırma çabasıdır(Gutnu ve Cihangir, 2015:415). Bunun yanında finansal okuryazarlık, paranın şimdiki ve gelecekteki kullanımı ve yönetimi konusunda etkili kararlar alma yeteneğidir (Ludlum vd., 2012:27).

Bir kişinin finansal okuryazar olarak nitelenebilmesi için bir banka hesabında gelir gider dengesini sağlaması, bütçe hazırlaması, gelecek için tasarruf etmesi, borçtan kaçınmak ya da borcu yönetmek için stratejiler öğrenmesi gerekir (Marcolin ve Abraham, 2006:2).

Finansal okuryazarlık kavramı toplumun her kesiminden bireyi etkileyen bir kavramdır. Elindeki sınırlı finansal kaynaklar ile maksimum fayda temin etmek isteyen her bireyin belirli düzeyde finansal anlamda okuryazar olması gereklidir(Hayta,2011:245). Finansal okuryazarlık aynı

zamanda, parayı ve günlük yaşamda paranın kullanımını anlamada temel bir kavramdır(Sarıgül, 2014:208).

Literatür

Amerika Birleşik Devletleri'nde yürütülen eğitim programlarında cinsiyetler arası bilgi düzeyi incelendiğinde hem lise hem üniversite öğrencileri arasında mali konular bakımından erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla bilgi seviyesine sahip olma eğilimi gösterdikleri anlaşılmıştır. 1980'lerin sonlarında üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada erkeklerin sigorta ve bireysel krediler hakkında daha fazla bilgi sahibi iken kızların genel mali yönetim hakkında daha fazla bilgi sahibi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmalar neticesinde tasarruf ve harcama konusunda cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre; erkek öğrencilerin daha fazla miktarda tasarrufta ve harcamada buldukları anlaşılmıştır. Erkek öğrenciler haftalık olarak ortalama 30.76 ABD doları tasarruf ederken buna karşın kızların 25.68 ABD doları tasarrufta bulunduğu görülmüştür. Erkekler haftalık olarak ortalama 33.20 dolar harcarken kızların 30.00 ABD doları harcadığı görülmüştür(Danes ve Haberman, 2007:50-52).

Yapılan diğer bir çalışmada ise, finansal okuryazarlık sorularının tümüne doğru olarak yanıt verenlerin çoğunluğunun Almanya ve İsviçre'de 36-50 yaş arası ve erkek, Amerika Birleşik Devletleri ve Hollanda'da 51-65 yaş arası ve erkek olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte finansal okuryazarlık ve ebeveynler arasında bir bağlantı olduğu da belirlenmiştir. Babaların eğitilmiş olması ile onların kız çocuklarının finansal okuryazarlığına yönelik olumlu etkisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Lusardi ve Mitchell, 2014:18-21).

Diğer taraftan, Rusya'da tüketici borçlanmasının hızla artmasına rağmen tüketicilerin sadece % 41'inin bileşik faizin işleyişini anladığını ve sadece % 46'sının enflasyon hakkında sorulan basit bir soruya cevap verebildiği anlaşılmıştır(Klapper, Lusardi ve Panos, 2012:2).

Kılıç, Ata ve Seyrek (2015)'in yaptığı çalışmada; öğrencilerin finansal okuryazarlıkla ilgili en fazla bilgiye sahip oldukları alanın bireysel bankacılık konusu olduğu en az bilgiye sahip oldukları alanın ise yatırım konusu olduğu gözlemlenmiştir.

Finansal uygulamaların öğrencilerin gündelik yaşamında ne kadar sık kullanıldığına bağlı olarak finansal bilgi düzeylerinin yüksek olması

beklenebilir. Birçok öğrenci finansal olarak ailelerine bağlı oldukları için yaşamlarında çok ciddi finansal kararlarla karşılaşmamaktadırlar. Bütçe yönetimi, planlama, sigortacılık, araç kaskosu vb. gibi konularla gündelik hayatlarında karşılaşan öğrencilerin sayısının oldukça az olması öğrencilerin bu konulardaki bilgi düzeylerinin düşük olmasını açıklayabilmektedir. Bunun yanı sıra birçok öğrenci kredi kartı ve internet bankacılığı kullanmaktadır. (Kılıç vd., 2015:133-135).

Bayram (2015:128-129) tarafından Anadolu Üniversitesi öğrencilerine yönelik gerçekleştirilen bir çalışmada finansal okuryazarlık kavramının algılanmasına ait bulguya göre düzenli olarak para biriktirme, faturaları ödemelerini geciktirmeme ve finansal kayıtları muhafaza etme kapsamıyla sınırlı bir algı mevcuttur.

Bireylere ait fonların yatırım araçları arasında faydayı en çoklayacak seçeneğe doğru yönlendirilmesi, tüketim aralığının belirlenmesi, bireysel bütçeye uygun olarak paranın yönetilmesi sırasında risk, gelir ve maliyet unsurlarının dikkate alınması ve buna uygun finansal davranış sergilenmesi finansal açıdan doğru karar almak olarak tanımlanmaktadır (Coşkun,2016:2248).

Bireyin doğru finansal kararlar alma yeteneği diye tanımlanan finansal okuryazarlık için finansal konulara yönelik bilgi gerekmektedir. Finansal okuryazarlığın bilgiyi temel almasıyla birlikte aile gelir seviyesi, tecrübe ile düzenli olarak aynı finansal davranışı sergileme gibi değişkenler bütçelemeye ait kararlara tesir edebilecektir(Bariş, 2016:34).

Finansal Okuryazarlığın Önemi

Serbest piyasa ekonomisinin yaygınlık kazanması finansal okuryazarlığın önemini hızla arttırmıştır. Finansal okuryazarlığın öneminin artmasında etkili faktörlerden bir tanesi de üç boyutlu yapısıdır. Tasarruf, yatırım ve finansal dolandırıcılığı kapsayan bu yapı kavramın çok yönlü ilgi görmesine yol açmaktadır(Temizel,2010:9).Finansal tüketicilerle, yatırımcıların finansal ürünler hakkında bilgi düzeylerini geliştirmesi ve gerçek tavsiyelere uyarak finansal bilgilerini artırması ve doğru finansal kararları alarak uygulama yapmasına yarayan süreç finansal farkındalık sağlama sürecidir (Yardımcıoğlu ve Yörük,2016:176). Finansal okuryazarlık ve finansal farkındalığı artırmanın ilk basamağı finansal eğitimidir. Bu eğitim içeriğinde para ve sermaye hususlarında para ve sermaye olarak finansal riskleri azaltarak finansal doğruluk esasına göre

piyasalarda likiditenin çoğalması sağlanmaktadır (Yardımcıoğlu ve Yörük,2016:206).

ABD’de gençlerin finansal okuryazarlığı konusuna özel bir önem verilmektedir. Bu konuda lise ve üniversite öğrencilerine yönelik birçok araştırma yapılmaktadır. Yapılan araştırmaların sonuçlarına göre gençlerin finansal okuryazarlığı iyi bir durumda değildir. Bulgular birçok öğrencinin para kazanma, harcama, tasarruf ve yatırıma dair temel finans ilkelerini anlamadığını göstermektedir. Ebeveynlerin ise bu eğitimi vermek için hazırlıksız ve yetersiz oldukları görülmektedir. ABD’de yapılan çalışmaların sonuçlarına göre iki farklı görüş ortaya konmuştur. Bir görüşe göre, lisede kişisel finans eğitimiyle gençlerin bilgisi, davranışı ve kendine yeterliliği olumlu olarak etkilenmektedir. Diğer görüş ise, lisede verilen kişisel finans eğitiminin faydalı olmadığı ve finansal okuryazarlığı arttırmadığı yönündedir. Ders günü ve saati ile öğrencinin öğrenmeye hazır olmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Aynı çalışmalardan elde edilen başka bir sonuç ise, lisede alınan kişisel finans veya para yönetimi derslerinin öğrencilerin finansal okuryazarlıklarını geliştirmediğidir. Lise öğrencilerinde finansal okuryazarlık için motivasyonun önemli olduğu vurgulanan çalışmalarda finansal okuryazarlık düzeyinin lise öğrencilerinde çok düşük olduğu ve bu konuda önemli bir gelişme yaşanmadığı ifade edilmektedir(Gökmen, 2012:55-57).

Amerikan Muhasebe Derneği tarafından oluşturulan Bedford Komitesi tarafından 1986 yılında yapılan “Geleceğin Muhasebe Eğitimi” adlı çalışmada muhasebe eğitiminin öğrencileri kamu ve özel sektör uygulamalarına hazırlayamadığı vurgulanmıştır(Atik, Köse ve Yılmaz, 2016:165).

Sezer ve Demir (2015:73)’in çalışmasında düşük finansal okuryazarlık seviyesine sahip bireylerde borca dayalı sorunlar yaşanacağı, mülk, kıymetli eşya vb. sahipliğini elde etme ve bunları idarede yeterli olunamayacağı, ekonomide finansal sıkıntıların yaşandığı zamanlarda borç alma ve gelirleri harcama ile emeklilik konusunda aksaklıkların olacağı belirtilmektedir.

Gathergood ve Weber (2017:21)’in çalışmasında ev sahibi olmak açısından genç yaştaki hane halkı için finansal okuryazarlığın önemli olduğu belirtilmektedir. Söz konusu çalışmada elde edilen sonuçlara göre finansal okuryazarlığın genç hane halklarının ev sahibi olma tercihlerini önemli uzun

vadeli olarak etkileyebileceğini göstermektedir(Gathergood ve Weber, 2017).

Finansal Okuryazarlık ve Finansal Eğitim

Finansal eğitim, ekonomilere olan etkileri sonucunda tüm dünyada hızla önem kazanmıştır. Bu farkındalık uluslararası ve ulusal çalışmaları da beraberinde getirmiştir. Dünyada finansal eğitim ile ilgili çalışmaların, ülkelerin ekonomik ve sosyal yapılarına göre oluşturulması gerekliliği de farklı eğitim stratejilerini ortaya çıkarmıştır(Temizel ve Özgüler, 2015:5). Finansal eğitimin olası etkilerinin değerlendirildiği araştırmalara bakıldığında finansal eğitimin bireyin ve toplumun genel tasarruf düzeyini artırdığı, finansal bilgi birikimi ile finansal davranışlar ve tercihler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Yine finansal eğitim seminerlerin bireylerin emekliliğe dönük planlarında ve düşüncelerinde ciddi değişimlerin gözlemlendiği yapılan eğitim seminerlerinin bireylerin bilgi birikimi ve donanımlarını dikkat çekici ölçüde artırdığı gözlenmiştir(Gutnu ve Cihangir, 2015:417).

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), 2005 yılında “Finansal Okuryazarlığı İlerletmek, Sorunların ve Politikaların Analizi” başlığıyla yayımladığı kitapta finansal eğitimi aşağıdaki şu şekilde tanımlamıştır; “Finansal eğitim, finans tüketicilerinin/yatırımcıların finansal ürünler ve kavramlara dair anlayışlarını ilerlettikleri ve (finansal) risk ve fırsatların farkına varmak, bilgiye dayalı kararlar vermek, yardım almak üzere nereye başvurabileceklerini öğrenmek ve finansal refah ve korunmalarını artırabilmek amacıyla diğer etkili davranışları gösterebilmek için enformasyon, öğretim ve/veya objektif tavsiyeler sayesinde beceri ve güven geliştirdikleri süreçtir”. OECD’nin tanımından finansal eğitim ve okuryazarlığın birbiriyle ilişkili yakın iki kavram olduğu anlaşılmaktadır. Finansal eğitimle finansal okuryazar olunacağı bilinmelidir (Gökmen, 2012:20-21).

Finansal eğitim tüm yaş ve gelir düzeyindeki tüketicilere faydalı olabilir. Genç yetişkinlerin çalışma yaşamının henüz başlangıcında, bütçeleme ve tasarruf etme gibi temel araçları masraflarını ve borçlarını kontrol altına alma konusunda temin eder. Finansal eğitim, ailelere evleri yada çocuklarının eğitimi için tasarruf etme disiplini kazanmasına yardımcı olabilir. Yaşlı çalışanlara konforlu bir emeklilik için yeterince birikimlere sahip olmasını temin ederek hem emekli maaşı planları hem de herhangi

kişisel tasarruf planlarıyla anlamlı yatırım seçenekleri seçmek için bilgi ve yeteneklerle onlara yardımcı olabilir (OECD,2005:113).

Finansal okuryazarlığı arttırmak için finansal eğitim yolu tercih edilmelidir (Alkaya ve Yağlı, 2015:586). Finansal okuryazarlık tanımlarında üç kavramın vurgulandığı görülmektedir. Vurgulanan kavramlar finansal tutum, finansal davranış ve bunları şekillendiren finansal bilgidir (Tuna ve Ulu, 2016:139). Bugünün değişen dünyasında fırsatları yakalamak ve mali açıdan güvende olacak finansal sonuçları sağlamak için finansal yetenekler finansal okuryazarlık için önemlidir. Finansal yeteneklerden biri finansal bilgi ve anlamadır. Finansal yeteneklerle para kavramı vurgulanmaktadır. Bireylerin farklı seçenekler arasından optimal finansal kararı alabilmeleri ve gündelik yaşamlarında finansal açıdan güvenliklerinin sağlanması bireylerin finansal bilgi seviyelerinin yüksek olmasına bağlıdır (Öztürk ve Demir, 2015:116).

Öğrenciler arasında yapılan bir araştırma sonucunda finansal bilgi düzeyi düşük öğrencilerin mali problem sahalarının bir sonraki yıl içinde artarak devam ettiği tespit edilmiştir. Söz konusu araştırmanın sonuçlarına yer verilen çalışmada bireysel ve aile ilişkilerinde evlilik yaşantısında olan sorunların finansal problemlerle eşzamanlı olarak ortaya çıktığı belirtilmiştir. Söz konusu çalışmada belirtilen tespitlerin nedeni olarak finansal okuryazarlık seviyesinin düşüklüğü gösterilmiştir(Coşkun,2016:2250).

Ebeveynlerin genç erişkinlerin finansal bilgi, tutum ve davranışlarını şekillendirmesinde algılanan etkide aile kaynak yönetimi teorisi ve sosyal öğrenme teorisi göz önüne alınmaktadır. Sosyal öğrenme teorisine göre çocuklar, gözlemler, olumlu ve olumsuz kazanımlar, uygulamalar ve ebeveynlerinin talimatları yoluyla finansal öğrenme deneyimlerine sahip olmaktadır. Ebeveynler, değerlere, inançlara ve bilgiye dayalı olarak nasıl davranacaklarını çocuklara öğretir(Jorgensen ve Savla, 2010:466-467-468). Sekita (2011:12)'nın Japonya'da yaptığı araştırma sonucuna göre; finansal okuryazarlık eğitimle oldukça ilgilidir ve eğitim düzeyi yüksek olanların finansal okuryazarlık düzeyi ile ilgili sorulara verdiği cevapların doğruluk oranı da yüksektir(Sekita, 2011:12).

Finansal eğitim, aşağıda yer alan nedenlere bağlı olarak önemlidir(Öztürk ve Demir, 2015:119).

- Finansal enstrümanlarda gelişmeler
- Ürün çeşitliliğinin artması, ürünlerin daha karmaşık hâle gelmesi

- Çapraz ürün satışlarının artmasının beraberinde getirdiği bilgi ihtiyacı
- Finansal enstrümanların henüz yeterince bilinmeyen bir alan olması
- Finansal piyasaların daha karmaşık hâle gelmesi
- Finansal yatırım araçlarına olan ilginin artması
- Bireyler tarafından finansal yatırım araçlarının kullanımının artması
- Kredi, emeklilik ve sigorta gibi ürünlerde bireysel sorumluluğun atması
- Yaşam süresinin uzaması, geleceğe dönük planlama yapılması gerekliliği.

Finansal Yetenek

Finansal yetenek kavramını oluşturan unsurlardan biri finansal beceriler ve yetkinliktir. Hem kişisel durumları hem de kişinin etki alanı dışında kalan durumları içeren finansal konular hakkında bilgi sahibi olma ve bu konuları anlama finansal beceriler sayesinde olmaktadır. Aynı şekilde finansal beceriye sahip olma herhangi bir bilgi donanımı olmadan ve bu bilgiyi kullanmasını bilmeden mümkün değildir. Finansal konularda yetkin olan kişi finansal sorunları tanımlar ve bu sorunların üstesinden gelebilmek için etkin ve verimli çözümler geliştirir(Öztürk ve Demir, 2015:116).

Finansal Eğitim Programları

Finansal bilgi düzeyinin düşük olması bireyleri finansal kararlar alırken zora düşürmektedir. Hayta'nın yaptığı çalışmaya göre (2011); finansal eğitim farklı yaş kategorisindeki bireyleri kapsıyor olsa da gençlere yönelik finansal eğitimin önemi daha çoktur. Bunun nedeni, gençlerin ailelerine kıyasla daha çok finansal riskle ve karmaşık finansal araçla karşılaşmalarıdır. Gençler finansal hizmetlerle cep telefonları, banka hesapları, kredi kartları aracılığı ile çok erken yaşlarda tanışmaktadırlar. Bu nedenle bireylere çok erken yaşlardan itibaren finansal eğitim verilmelidir (Hayta,2011:264). İsviçre'de gençlerin finansal okuryazarlığı politikacılar arasında son yıllarda önemli bir farkındalık konusu olmuştur. İsviçre'de ülke çapında bir ölçekte devlet okulları örneği gibi kamu ve özel sektörde finansal eğitime yönelik girişimler adına önemli yatırımlar yapılmıştır (Brown, Henchoz ve Spycher, 2017:27).

OECD' raporuna göre, finansal eğitim almış tüketiciler ekonomiye önemli faydalar sağlayabilir. Finansal açıdan eğitilmiş tüketiciler ihtiyaçlarına yönelik daha duyarlı olacakları için talepleriyle, tedarikçileri yeni ürünleri ve hizmetleri geliştirmeye cesaretlendirirler. Böylece finansal piyasada yenilik ve gelişimde rekabet kalite içinde artar (OECD, 2005:113).

İnsanlar hayattaki maddi hedeflerine finansal sistemi kullanarak daha erken varabilirler. Örneğin, iyi bir kariyere sahip olmak isteyen bir öğrenci eğitimini kredi kullanarak tamamlayabilir ve sonuçta sağlam bir kariyer edinebilir. Uzun bir süre beklemeden ev sahibi olmak isteyen bir aile konut kredisiyle bunu yapabileceğine imkânına sahip olabilir.

Finansal eğitim programlarının geliştirilmesinde en önemli motivasyonlardan biri de, temel düzeyde finansal okuryazar olma durumudur. Finansal araç ve hizmetlerin arz edildiği bir piyasa içinde bu araç ve hizmetleri kullanacak bireylerin varlığı bir gereksinimdir. Bu nedenle bireylerin etkin ve etkili karar verme süreçlerinde finansal okuryazar olmalarını sağlayacak eğitim finansal eğitim olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle kişisel etkenler de göz önüne alınarak farklı öğretim metotları kullanılarak finansal eğitim içerikleri oluşturmak ve sunmak büyük önem taşımaktadır. Ayrıca hedef kitlelere yönelik finansal eğitim programları oluşturarak finansal okuryazarlık düzeyini artırmak gerekmektedir. Daha erken yaşlarda öğrenilen ve uygulanan finansal davranışlar daha kalıcı olarak yaşamın sonraki aşamalarında bireylerin finansal davranışlarının belirleyicisi olabilir. Konuyla ilgili olarak öğrencilere yönelik yapılan bir çalışmada; finansal okuryazarlıkla ilgili en fazla bilgiye sahip oldukları alanın bireysel bankacılık konusu olduğu en az bilgiye sahip oldukları alanın ise yatırım konusu olduğu gözlemlenmiştir (Kılıç, Ata ve Seyrek, 2015:129). Finansal eğitim programları tasarlanırken bu programlara ilişkin bir değerlendirme formu da hazırlanmalı ve bu form çerçevesinde veriler bir araya getirilip analiz edilmelidir. Bunun sonucunda finansal eğitimde yer alması gereken konuları şu şekilde sıralayabiliriz ;

- Gönüllü tasarruflar konusunda finansal eğitim
- Yatırımlar konusunda finansal eğitim
- Finansal dolandırıcılıktan korunma konusunda finansal eğitim
- Borç yönetimi konusunda finansal eğitimidir (Hayta, 2011: 255).

Bu çalışmanın devamında üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerine ilişkin olarak yapılan anket çalışmasına ait bulgular ve bunlara ait sonuçlar yer almaktadır.

Uygulama

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyesini saptamak ve geleceği şekillendirecek olan öğrencilerde finansal farkındalığı arttırmaktır. Bu amaçla iktisadi ve idari bilimler öğrencilerine anket çalışması uygulanmıştır.

Anket çalışması daha önce belirlenmiş bir sıralamada ve yapıda oluşturulan sorulara cevaplayıcıların karşılık vermesiyle veri elde etme yöntemi olarak tanımlanabilir (Gutnu ve Cihangir, 2015:420). Çalışmanın verileri öğrencilere uygulanan anketlerden elde edilmiştir. Cevaplayıcılardan toplanan verilerin analizi ile elde edilecek bulguların Türkiye'deki öğrencileri temsil edebilir olduğu varsayılmıştır.

Yöntem ve Veri

Anket formu üç alt başlıktan oluşmaktadır. İlk alt başlıkta, cevaplayıcıların demografik özelliklerine ilişkin sorular ile katılımcının gelirine ilişkin sorular bulunmaktadır. İkinci alt başlıkta, cevaplayıcılara temel ve ileri finans bilgisine ait çoktan seçmeli sorular, üçüncü alt başlıkta, finansal kavramları ve finansal davranışları içeren 5'li likert ölçekli katılım soruları bulunmaktadır. Üç alt başlıkta yer alan soruların hazırlanmasında çeşitli kaynaklardan faydalanılmıştır.

Cronbach alpha katsayısı ile anket sorularının ölçek güvenilirliği kontrol edilmiştir. Analiz sonucunda ölçeklere ait cronbach alpha değeri 0,781 olarak bulunmuştur. Bulunan cronbach alpha katsayısı 0,50 değerinden büyük çıktığı için ölçek güvenilirliğinin sağlandığı görülmüştür. Cronbach alpha değeri belirlenirken, demografik değişkenler analize dâhil edilmemiştir. Güvenirlilik analizi, finansal kavramları ve finansal davranışları içeren 5'li likert ölçekli sorulara uygulanmıştır.

Bulgular

SPSS, "Statistical Packages for the Social Sciences" kavramının anlamlı bir kısaltmasıdır. Türkçede Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi

anlamına gelen SPSS programına anketlerden elde edilen verilerin girişi yapılmaktadır(Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2013:29).

Toplamda 390 anketin istatistiki analizleri yapılmıştır. Anketler SPSS programı aracılığıyla çözümlenerek sonuçlar frekans analizi, ki-kare analizi ve korelasyon analizi yardımıyla yorumlanmıştır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Adet	%
Erkek	199	51
Kadın	191	49
Yaş		
18-30	387	99,4
31-40	3	0,8
41-50	-	-
51-65	-	-
66 ve üstü	-	-
Eğitim Durumu		
Lisans	387	99,2
Yüksek Lisans	3	0,8
Doktora	-	-
Babanızın Eğitim Durumu		
Okuryazar Değil	4	1
Okuryazar	-	-
İlköğretim	128	32,6
Lise	232	59,5
Üniversite	25	6,4
Lisansüstü	1	3
Annenizin Eğitim Durumu		
Okuryazar Değil	3	8
Okuryazar	11	2,8
İlköğretim	219	54,2
Lise	147	37,7
Üniversite	10	2,6
Lisansüstü	-	-
Okuduğunuz Bölüm		
İşletme	43	11
İktisat	48	12,3
Kamu Yönetimi	167	42,8
Maliye	4	1

	Adet	%
Uluslararası İlişkiler	92	23,6
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri		
Ekonometri		
Ekonomi- Finans	36	9,2
Kaçıncı Sınıfta Okuyorsunuz ?		
Hazırlık Sınıfı	6	1,5
1.Sınıf	174	44,1
2.Sınıf	153	39,2
3.Sınıf	57	14,6
4.Sınıf		
Genel Not Ortalaması Kaçtır		
<2,00	34	7,9
2,01-3,00	314	80,5
3,01-4,00	45	11,6
Aylık Aile Geliriniz		
0-2000 TL	178	45,6
2000-4000 TL	202	51,8
4000-6000 TL	8	2,1
6000-8000 TL	1	3
8000 TL ve üstü	1	3
Ailenin Geçim Kaynağını Oluşturan Ana Gelir grubu		
Maaş- Ücret	365	93,6
Kira Geliri	16	4,1
Faiz Geliri	1	3
Kar Payı Geliri	8	2,1
Diğer	-	-
Gelirinizden En yüksek Payı Alan Harcama Hangisidir.		
Eğitim	248	63,6
Yakıt	1	3
Otomobil/Ev Taksiti	3	8
Kredi Kartları	25	6,4
Sağlık	1	3
Yiyecek	65	16,7
Kira	41	10,5
Diğer	6	1,5

Tablo 1, anketi yanıtlayan katılımcıların demografik özelliklerine ait frekans analiz bilgilerini içermektedir. Anketi cevaplayanların %51'i erkek, %49'u kadındır. Katılımcıların %99,2'si 18-30 yaş aralığında iken %0,8'i 31-40 yaş aralığındadır. Katılımcıların %99,2'si lisans öğrencisi, %0,8'i ise yüksek lisans öğrencisidir. Katılımcıların %11'i işletme bölümü, %12,3'ü iktisat bölümü, %42,8'i kamu yönetimi bölümü, %1'i maliye bölümü, %23,6'sı uluslararası ilişkiler bölümü, %9,2'si ise ekonomi ve finans bölümünde okumaktadır. Katılımcıların %1,5'i hazırlık sınıfı, %44,1'i birinci sınıf, %39,2'si 2.sınıf, %14,6'sı 3.sınıf, %5'i de 4.sınıfta eğitim almaktadır. Katılımcıların genel not ortalamalarına bakıldığında %7,9'u <2,00 %80,5'i 2,01-3,00 arasında, %11,6'sı 3,01-4,00 arasındadır. Aylık aile gelirine baktığımızda %45,6'sı 0-2000TL, %51,8'i 2000-4000TL, %2,1'i 4000-6000TL arası, %3'ü 6000-8000TL, %3'ü 8000TL ve üstündedir. Katılımcılara sorulan aile geçim kaynağını oluşturan ana gelire baktığımızda %93,6'sı maaş ücret, %4,1'i kira geliri, %3'ü faiz geliri, %2,1 ise kâr payı gelir grubudur. Son olarak gelirden en yüksek pay alan harcama listesine baktığımızda en yüksek oranla çarpıcı bir şekilde eğitime harcadığı görülmektedir.

Çalışmada öğrencilerin faiz hesaplamasına ilişkin bilgi düzeyini ölçmek için aşağıdaki soru sorulmuş ve öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Bankada yatırım hesabınızda 1000 TL'niz var. Bankanın ödediği faiz oranı aylık % 2 ise, 5 ay sonra yatırım hesabınızdaki paranız ne kadar olur?

* 1020 TL' den daha fazla * 1020 TL * 1020 TL' den daha az

Tablo 2: Temel Faiz Bilgisi

		Doğru Cevap Verenler	Doğru Cevap Veremeyenler	χ^2	p
Sınıf	Hazırlık Sınıfı	6	0	40,539	0,000
	1.sınıf	161	11		
	2.sınıf	140	3		
	3.sınıf	41	16		
	4.sınıf	1	1		
Not Aralığı	<2,00	24	7	5,814	0,213
	2,01-3,00	285	30		
	3,01- 4,00	40	4		
	İşletme	39	4		
	İktisat	42	6		
	Kamu yönetimi	159	8		

		Doğru Cevap Verenler	Doğru Cevap Veremeyenler	χ^2	p
Bölüm	Maliye	3	1	<u>76,681</u>	0,000
	Uluslar arası İlişkiler	86	6		
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	-	-		
	Ekonometri	-	-		
	Ekonomi- Finans	20	16		

Tablo 2’de görüldüğü gibi temel faiz bilgisinin sınıf değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=40,539$; $p=0,000$).

Ancak temel faiz bilgisinin genel not ortalaması değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=5,814$; $p=0,213$). Diğer taraftan, temel faiz bilgisinin öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=76,681$; $p=0,000$).

Tablo 3:Alt Grupların Temel Faiz Bilgisi ve Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeninin İlişkilerine Katkı Düzeyleri

		Doğru Cevap Verenler			Doğru Cevap Veremeyenler		
		Gözlenen	Beklenen	χ^2	Gözlenen	Beklenen	χ^2
Bölüm	İşletme	39	38,5	0,006	4	4,5	0,05
	İktisat	42	43	0,02	6	5	0,2
	Kamu Yönetimi	159	149,4	0,61	8	17,5	5,15
	Maliye	3	3,6	0,1	1	4	2,25
	Uluslar arası İlişkiler	86	82,3	0,166	6	9,6	1,35
	Ekonomi- Finans	20	32,2	4,62	16	41	15,2

Tablo 3’ te alt grupların temel faiz bilgisi ve okuduğu bölüm değişkeninin ilişkilerine katkı düzeyleri görülmektedir. Bu bağlamda saptanmış olan gruplar arası farklılığa en çok ekonomi-finans bölümü okuyan ve soruya yanlış cevap vermiş olan öğrencilerin neden olduğu görülmektedir.

Katılımcıların faizin işleyişine ilişkin bilgi alındıktan sonra tahvil fiyatı ile faiz oranı arasında nasıl ilişki olduğu aşağıdaki soru yardımıyla sorulmuş ve alınan yanıtlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Eğer Piyasa Faiz Oranı Düşerse Tahvil Fiyatları Bundan Nasıl Etkilenir?

*Yükselir * Bilemiyorum * Düşer

Tablo 4: Faiz oranı- Tahvil Fiyat ilişkisi

		Doğru Cevap Verenler	Doğru Cevap Veremeyenler	χ^2	P
Cinsiyet	Erkek	72	127	1,185	0,553
	Kadın	60	138		
Bölüm	İşletme	12	31	19,732	0,032
	İktisat	16	32		
	Kamu Yönetimi	68	99		
	Maliye	1	3		
	Uluslar arası İlişkiler	19	77		
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	-	-		
	Ekonometri	-	-		
	Ekonomi-Finans	16	20		

Tablo 4'te görüldüğü gibi, temel faiz oranı–tahvil fiyat ilişkisinin cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=1,185$; $p=0,553$). Temel faiz bilgisinin öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($X^2=19,732$; $p=0,032$).

Tablo 5: Alt Grupların Faiz Oranı- Tahvil Fiyat İlişkisi ve Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkenin İlişkilerine Katkı Düzeyleri

		Doğru Cevap Verenler			Doğru Cevap Veremeyenler		
		Gözlene n	Beklene n	X ²	Gözlene n	Beklene n	X ²
Bölüm	İşletme	12	14,6	0,463	31	28,4	0,238
	İktisat	16	16,2	0,002	32	31,7	0,002
	Kamu Yönetimi	68	56,5	2,34	99	110,4	1,17
	Maliye	1	1,4	0,114	3	8	3,12
	Uluslararası İlişkiler	19	31,1	<u>7,7</u>	77	60,8	3,40
	Ekonomi-Finans	16	12,2	0,9	20	23,8	0,60

Tablo'5 te alt grupların faiz oranı – tahvil fiyat ve okuduğu bölüm değişkeninin ilişkilerine katkı düzeyleri görülmektedir. Bu bağlamda saptanmış olan gruplar arası farklılığa en çok uluslararası ilişkiler bölümü okuyan ve soruya doğru cevap vermiş olan öğrencilerin neden olduğu görülmektedir.

Katılımcıların hisse senedi ile tahvilin risk derecesine ilişkin bilgi düzeyini ölçmek için aşağıdaki ifadenin doğru olup olmadığı sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 6'da gösterilmiştir.

“Hisse senetleri normal olarak tahvillerden daha risklidir” ifadesi ile ilgili olarak ne söylersiniz?

* Doğru * Yanlış * Bilmiyorum * Cevap Vermiyorum

Tablo 6: Hisse Senedi-Tahvil Bilgisi

		Doğru Cevap Verenler	Doğru Cevap Veremeyenler	χ^2	P
Cinsiyet	Erkek	179	20	6,211	0,102
	Kadın	158	30		
Bölüm	İşletme	42	1	44,585	0,000
	İktisat	38	10		
	Kamu Yönetimi	152	15		
	Maliye	4	0		
	Uluslararası İlişkiler	75	17		
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	-	-		
	Ekonometri	-	-		
	Ekonomi- Finans	26	10		

Tablo 6’da görüldüğü gibi hisse senedi tahvil bilgisi cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($\chi^2=6,211$; $p=0,102$). Temel faiz bilgisinin öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=44,585$; $p=0,000$).

Tablo 7: Alt Grupların Hisse senedi-Tahvil Bilgisi ve Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeninin İlişkilerine Katkı Düzeyleri

		Doğru Cevap Verenler			Doğru Cevap Veremeyenler		
		Gözlene n	Beklene n	χ^2	Gözlene n	Beklene n	χ^2
Bölüm	İşletme	42	37,2	0,61	1	8,5	0,61
	İktisat	38	41,5	0,29	10	10,1	0,0009
	Kamu Yönetimi	152	144,3	0,41	15	22,7	2,61
	Maliye	4	3,5	0,07	0	5	5
	Uluslararası İlişkiler	75	79,5	0,27	17	18,8	0,17
	Ekonomi- Finans	26	31,1	0,836	10	7,6	0,75

Tablo 7’de alt grupların hisse senedi-tahvil bilgisi ve okuduğu bölüm değişkeninin ilişkilerine katkı düzeyleri görülmektedir. Bu bağlamda

saptanmış olan gruplar arası farklılığa en çok maliye bölümü okuyan ve soruya yanlış cevap vermiş olan öğrencilerin neden olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin harcama araçlarına ilişkin bilgi düzeyini ölçmek için aşağıdaki seçenekler sunulmuş ve yanıtlar Tablo 8’de gösterilmiştir.

Aşağıdaki enstrümanlardan hangisi ile harcama yapılmaz?

* Nakit * Kredi Kartı * Bankamatik Kartı * Vadeli Mevduat

Tablo 8: Harcama Araçları Bilgisi

		Doğru Cevap Verenler	Doğru Cevap Veremeyenler	χ^2	P
Cinsiyet	Erkek	195	4	2,100	0,552
	Kadın	185	6		
Bölüm	İşletme	43	0	31,053	0,009
	İktisat	45	3		
	Kamu Yönetimi	165	2		
	Maliye	4	0		
	Uluslararası İlişkiler	91	1		
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	-	-		
	Ekonometri	-	-		
	Ekonomi- Finans	32	4		

Tablo 8’de görüldüğü gibi, harcama araçları bilgisinin cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=2,100$; $p=0,0552$). Temel faiz bilgisinin öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($X^2=31,053$; $p=0,009$).

Tablo 9: Alt Grupların Harcama Araçları Bilgisi ve Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkenin İlişkilerine Katkı Düzeyleri

		Doğru Cevap Verenler			Doğru Cevap Veremeyenler		
		Gözlenen	Beklenen	X ²	Gözlenen	Beklenen	X ²
Bölüm	İşletme	43	41,9	0,02	0	11	11
	İktisat	45	46,8	0,06	3	11	5,81
	Kamu Yönetimi	165	162,7	0,03	2	20,6	16,7
	Maliye	4	3,9	0,002	0	4,9	4,9
	Uluslararası İlişkiler	91	89,6	0,02	1	11,4	9,48
	Ekonomi- Finans	32	35,1	0,273	4	10	3,6

Tablo 9’da alt grupların harcama araçları bilgisi ve okuduğu bölüm değişkeninin ilişkilerine katkı düzeyleri görülmektedir. Bu bağlamda saptanmış olan gruplar arası farklılığa en çok kamu yönetimi bölümü okuyan ve soruya yanlış cevap vermiş olan öğrencilerin neden olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kredi kartını ne amaçla kullandığını görmek amacıyla nakit çekim yapıp yapmadıkları sorulmuş ve yanıtlar Tablo 10’da gösterilmiştir.

Kredi kartından nakit çekim işlemi yapıyor musunuz?

* Evet * Hayır

Tablo 10:Kredi Kartından Nakit Çekim Bilgisi

		Evet	Hayır	x ²	P
Aylık Gelir Toplam	0-2000 TL	29	149	6,935	0,139
	2000-4000 TL	26	176		
	4000-6000 TL	1	7		
	6000-8000 TL	0	1		
	8000TL ve üstü	1	0		
	Toplam	57	333		

Tablo10’da görüldüğü gibi, aylık aile geliri ile kredi kartından nakit çekme işlemi arasındaki analiz bilgisinin bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılıkta anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=6,935$ $p=0,139$).

Ankete katılan öğrencilerin tahvil ile ilgili bilgi sahibi olup olmadıkları ilişkin bilgi soru aşağıdaki gibi olup alınan cevaplar Tablo 11’de verilmiştir.

Aşağıdaki İfadelerden Hangisi Doğrudur? Bir Kişi, B Şirketinin Tahvilini Satın Aldığında;

* Kişi B Şirketinin Bir Kısımına Sahiptir. * Kişi B Şirketine Borç Para Vermiştir. * Kişi B şirketinin Borçlarından Dolayı Sorumludur. * Hiçbiri * Bilmiyorum. * Cevap Vermiyorum.

Tablo 11: Tahvil Bilgisi

Cinsiyet	Korelasyon Katsayısı	P
Erkek	0,42	0,413
Kadın		
Bölüm		
İşletme	0,168	0,001
İktisat		
Kamu Yönetimi		
Maliye		
Uluslararası İlişkiler		
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri		
Ekonometri		
Ekonomi- Finans		
Sınıf		
Hazırlık Sınıfı	-0,60	0,235
1.sınıf		
2.sınıf		
3.sınıf		
4.sınıf		

Çalışmanın bu bölümünde, üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F öğrencilerinin tahvil bilgisi sırasıyla; cinsiyet, bölüm, sınıf değişkeni arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu ilişkiye ilişkin hipotezler aşağıdaki gibidir.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Tahvil Bilgisi İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Tahvil Bilgisi İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Tahvil Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Tahvil Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Tahvil Bilgisi İle Sınıf Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Tahvil Bilgisi İle Sınıf Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

Tablo 11'e bakıldığında anlamlılık değerinin $p > 0.05$ olduğu görülmektedir. Bu da üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F öğrencilerinin tahvil bilgisi ile cinsiyet değişkeni arasında zayıf ve negatif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak korelasyon analizinden elde edilen bulgulara göre tahvil bilgisi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından dolayı H0 kabul edilirken H1 reddedilir.

Öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bakıldığında değerinin $p < 0.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F öğrencilerinin tahvil bilgisi ile öğrenim gördüğü bölüm değişkeni arasında çok zayıf, pozitif anlamlı bir ilişki görülmektedir. Korelasyon analizinden elde edilen bulgulara göre tahvil bilgisi ile öğrenim gördüğü bölüm arasında anlamlı bir ilişki bulunduğundan dolayı H0 reddedilirken, H1 kabul edilir.

Son olarak sınıf değişkenine bakıldığında $p > 0.05$ olduğunu görüyoruz. Bu durumda tahvil bilgisi ile sınıf değişkeni arasında orta düzeyde negatif yönlü anlamsız bir ilişki olduğu görülmektedir. Analizden elde edilen bulgulara göre H0 kabul edilirken H1 reddedilir.

Katılımcılara sorulan diğer bir soru ise, hisse senedi sahipliği ile ilgili olup katılımcılardan alınan yanıtlar Tablo 12'de gösterilmiştir.

Aşağıdaki İfadelerden hangisi doğrudur? Bir kişi menkul kıymet piyasasında B şirketinin hisse senedini satın aldığı anda;

* Kişi B Şirketinin Bir Kısımına Sahiptir. * Kişi B Şirketine Borç Para Vermiştir. * Kişi B Şirketinin Borçlarından Dolayı Sorumludur. * Hiçbiri * Bilmiyorum. * Cevap Vermiyorum.

Tablo 12: Hisse Senedi Bilgisi

Cinsiyet	Korelasyon Katsayısı	P
Erkek	0,127	0,012
Kadın		
Bölüm		
İşletme	-0,006	0,903
İktisat		
Kamu Yönetimi		
Maliye		
Uluslararası İlişkiler		
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri		
Ekonometri		
Ekonomi- Finans		

Çalışmanın bu bölümünde ise; üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F. öğrencilerinin menkul kıymet piyasası bilgisi ile cinsiyet ve bölüm değişkeni arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu ilişkiye ilişkin hipotezler aşağıdaki gibidir.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Menkul Kıymet Piyasası Bilgisi İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Menkul Kıymet Piyasası Bilgisi İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin, Menkul Kıymet Piyasası Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Menkul Kıymet Piyasası Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

Tablo 12'e bakıldığında anlamlılık değerinin $p < 0.05$ olduğu görülmektedir. İ.İ.B.F. öğrencilerinin cinsiyeti ile menkul kıymet piyasası bilgisi arasında zayıf pozitif yönlü anlamlı bir ilişki görülmektedir. Korelasyon analizinden elde edilen bulgulara göre menkul kıymet piyasası bilgisi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunması nedeniyle H0 reddedilirken, H1 kabul edilir.

Öğrenim gördüğü bölüm değişkenine baktığımızda yine anlamlılık değerinin $p>0.05$ olduğu görülmektedir. İ.İ.B.F. öğrencilerinin öğrenim gördüğü bölüm ile menkul kıymet piyasasına ilişkin bilgi değişkeni arasında zayıf ve negatif yönlü bir ilişki görülmektedir. Elde edilen bu bulgulara göre menkul kıymet piyasası bilgisi ile öğrenim görülen bölüm değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından dolayı H_0 kabul edilirken H_1 reddedilir.

Katılımcıların finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmek için ayrıca paranın zaman değerini bilip bilmediklerine ilişkin sorulan soru ve alınan yanıtlar Tablo 13'te verilmiştir.

Yakın bir arkadaşınızın eline bugün için 10000 TL, oğlunun ise 3 yıl sonra bugün 10000TL'lik miras geçeceğini kabul edelim. Miras nedeniyle hangisi daha zengindir?

* Arkadaşınız * Arkadaşınızın Oğlu * Her ikisi de Eşit Oranda Zengindir. * Bilmiyorum * Cevap Vermiyorum

Tablo 13: Paranın Zaman Değeri Bilgisi Ölçümü

Cinsiyet	Korelasyon Katsayısı	P
Erkek	0,127	0,012
Kadın		
Bölüm		
İşletme	0,219	0,000
İktisat		
Kamu Yönetimi		
Maliye		
Uluslararası İlişkiler		
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri		
Ekonometri		
Ekonomi- Finans		

İ.İ.B.F. öğrencilerinin paranın zaman değeri bilgisi ile cinsiyet ve bölüm değişkeni arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu ilişkiye ilişkin hipotezler aşağıdaki gibidir.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Paranın Zaman Değeri Bilgisi İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Paranın Zaman Değeri Bilgisi İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Paranın Zaman Değeri Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin Paranın Zaman Değeri Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

Tablo 13'e bakıldığında anlamlılık değerinin $p < 0.05$ olduğu görülmektedir. Üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F. öğrencilerinin paranın zaman değeri bilgisi ile cinsiyet değişkeni arasında çok zayıf, pozitif yönlü bir ilişki görülmektedir. Sonuç olarak korelasyon analizi sonuçlarına göre paranın zaman değeri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu dolayısı ile H_0 reddedilirken H_1 kabul edilir.

Öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bakıldığında ise değerinin $p < 0.05$ olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin, paranın değer muhafazası fonksiyonu bilgisi ile öğrenim gördüğü bölüm değişkeni arasında çok zayıf pozitif anlamlı bir ilişki görülmektedir. Korelasyon analizinden elde edilen bulgulara göre paranın zaman değeri bilgisi ile öğrenim gördüğü bölüm arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu dolayısı ile H_0 reddedilirken H_1 kabul edilir.

Öte yandan katılımcılara “kredi kartı ile ilgili olarak yanlış olanı işaretleyiniz” sorusu sorulmuş ve aşağıdaki seçenekler sunulmuştur.

* Asgari Tutar Ve Üzerinde Ödenirse Akdi Faiz Uygulanır Ve Toplam Borçta Artış Olur.

* Asgari Ödeme Tutarının Altında Ödenirse Gecikme Faizi Uygulanır.

* Asgari Tutar Ödenerek Toplam Borçta Artış Olmaz.

Tablo:14 Kredi Kartı Kullanım Bilgisi

Bölüm	Korelasyon Katsayısı	P
İşletme	0,352	0,000
İktisat		
Kamu Yönetimi		
Maliye		
Uluslar Arası İlişkiler		
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri		
Ekonometri		
Ekonomi- Finans		

Üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F. kredi kartı kullanım bilgisi ile bölüm değişkeni arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu ilişkiye ilişkin hipotezler aşağıdaki gibidir.

H1: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin, Kredi Kartı Kullanım Bilgisi İle Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

H0: Üniversitede Eğitim Gören İ.İ.B.F Öğrencilerinin, Kredi Kartı Kullanım Bilgisi İle Sınıf Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

Tablo 14'te öğrenim gördüğü bölüm değişkenine bakıldığında değerlerin $p < 0.05$ olduğu görülmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere üniversitede eğitim gören İ.İ.B.F. öğrencilerinin, kredi kartı kullanım bilgisi ile öğrenim gördüğü bölüm arasında zayıf, pozitif anlamlı bir ilişki görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre kredi kartı kullanım bilgisi ile öğrenim gördüğü bölüm arasında anlamlı bir ilişki bulunduğundan H0 reddedilirken H1 kabul edilir.

Çalışmada katılımcılara çeşitli seçenekler sunularak finans ile ilgili bilgileri hangi kanallardan elde ettikleri sorulmuş ve elde edilen cevaplar Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15:Finansal Bilgi Kaynakları

	N	%	Kümülatif Yüzde
Aile Üyeleri	208	53,3	53,3
Arkadaşlar	99	25,4	78,7
Meslektaşlar	1	,3	79,0
İş Arkadaşları	5	1,3	80,3
Gazeteler	4	1,0	81,3
Okul	50	12,8	94,1
Tv-Radyo Reklamları	6	1,5	95,6
Kendi Yaşam Tecrübeniz	3	,8	96,4
İnternet	13	3,3	99,7
Banka	1	,3	100
Total	390	100,0	

Tablo 15’teki sonuçlara bakıldığında katılımcıların öncelikle finansal bilgilerini aile üyelerinden elde ettiği göze çarpmaktadır. En düşük sonuç ise sırasıyla meslektaşlar, banka, kendi yaşam tecrübesi, gazeteler ve iş arkadaşlarından elde edilen bilgi olarak gözükmektedir. Öğrencilerin “finansal kararlar alırken aile üyelerinin tecrübesine ve finansal bilgisine güvendikleri” sonucu da çıkarılabilir. Aile bireylerinin ortak rasyonel finansal kararlar alması aile ekonomisi için önemlidir. Ailelerin, çocuklarına finansal okuryazarlık nosyonu kazandırma görevi olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların harcama ve tasarruf alışkanlıklarının yanında temel bazı finansal bilgileri edinip edinmediklerini ölçmek amacıyla 5’li likert ölçeğinde sorular sorulmuş ve yanıtlar Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo16: Harcama, Tasarruf ve Temel Finansal Bilgi Ölçümü

1- Kesinlikle Katılmıyorum 2- Katılmıyorum 3- Fikrim Yok 4- Katılıyorum 5- Kesinlikle Katılıyorum	1	2	3	4	5
Kredi Kartı Faturamı Her Ay Zamanında Öderim	1,8	2,1	16,2	75,1	4,9
Sahip Olduğumdan Daha Fazla Parayı Harcamaktan Kaçınıyorum.	3,1	3,8	3,3	83,3	6,4
Her Ay Bir Miktar Düzenli Olarak Tasarruf Ederim	14,9	9,2	6,7	67,2	2,1
Enflasyon Paranın Satın Alma Gücünü Azaltır.	2,1	3	4,9	86,4	6,4
Türkiye’de Enflasyon Oranı %10’un altındadır.	1	1,5	22,1	71,8	3,6
Türkiye’deki Menkul Kıymetlerin Adı Borsa İstanbul’dur.	5	2,1	34,9	56,2	6,4
Borsalarda Sadece Hisse Senedi Alımı ve Satımı Yapılmaktadır.	4,1	6,9	33,1	54,4	1,5
Ons, Altın gibi Madenlerin Ölçüm Birimidir.	1,5	26,2	65,9	6,4	-

Tablo 16’da elde edilen sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun kredi kartı faturalarını zamanında ödediği ve sahip olduğundan daha fazla parayı harcamaktan kaçındığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında, her ay bir miktar düzenli olarak tasarruf ettikleri ve enflasyon paranın satın alma gücü üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğunu beyan etmişlerdir. “Türkiye’deki menkul kıymetlerin adı Borsa İstanbul’dur.” sorusuna %56,2 ile en yüksek cevap olan katılıyorum cevabı verilirken borsalarda sadece hisse senedi alımı ve satımı yapıldığına ilişkin %54,4 ile katılıyorum cevabı verilmiştir. Son olarak altın birimi olarak kullanılan Ons konusunda katılımcıların bilgi düzeyi oldukça düşük olup yaklaşık %28’lik kısmı kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum cevabı vermiştir.

Son olarak katılımcıların bankaların sundukları ürünler konusunda bilgileri olup olmadığını görmek amacıyla 5’li likert ölçeğinde sorular sorulmuş ve cevaplar Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17: Temel Bankacılık Ürünlerine İlişkin Bilgi Ölçümü

Finansal Kavramlar	Kesinlikle Bilmiyorum		Bilmiyorum		Duydum Ama Ayrıntısını Bilmiyorum		İyi Biliyorum		Kesinlikle İyi Biliyorum	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Mortgage	36	9,2	112	28,7	207	53,1	33	8,5	2	0,5
İnternet Bankacılığı	4	1	6	1,5	47	12,1	267	68,5	66	16,9
Emeklilik Fonları	35	9	62	15,9	230	59	51	13,1	12	3,1
Vadeli İşlemler	23	5,9	38	9,7	163	41,8	155	39,7	11	2,8
Banka Kredisi	7	1,8	24	6,2	131	33,6	203	52,1	25	6,4
Vadesiz Mevduat Hesabı	19	4,9	33	8,5	166	42,6	159	40,8	13	3,3
Hisse Senedi Yatırımı	6	1,5	14	3,6	81	20,8	284	72,8	5	1,3
Tahvil Yatırımı	6	1,5	12	3,1	114	29,2	254	65,1	4	1
Yatırım Fonu	8	2,1	19	4,9	190	48,7	168	43,1	5	1,3
Kredi Kartı	4	1	6	1,5	11	2,8	312	80	57	14,6
Havale-EFT	5	1,3	6	1,5	17	4,4	307	78,7	55	14,1

Tablo 17’de elde edilen sonuçlara bakıldığında, 11 kavram hakkında katılımcıların bilgi seviyeleri tespit edilmiş ve 312 kişi kredi kartı, 159 kişi Vadesiz Mevduat Hesabı ve 148 kişi de vadeli mevduat hesabı kavramlarını iyi bildiği anlaşılmıştır. Burada en çok göze çarpan durum katılımcıların Mortgage ve yatırım fonu hakkında çok az bilgiye sahip olduğudur. Havale-EFT, banka kredisi kavramları iyi bilinirken 51 kişi emeklilik fonları hakkında iyi biliyorum cevabını vermiştir.

Sonuç ve Öneriler

Finansal okuryazarlık kısaca, bireylerin gelir gider dengesini sağlamaya yönelik bütçe oluşturma becerisi ile etkili finansal kararlar alabilmektir. Finansal kararlar, mevcut şartlara göre bireyin dolayısıyla toplumun refah düzeyine olumlu katkı sağlamaktadır. Bu olumlu katkı ülke ekonomisinin istikrarı için önemlidir.

Bugünün öğrencileri, toplumun geleceğinin şekillendirilmesinde söz sahibi olacak potansiyel icracı, yönetici ve liderlerdir. Bu nedenle ekonomik gelişmeler hakkında yorum yapabilecek finansal gelişmeler karşısında doğru finansal kararlar alabilecek becerilere sahip olmaları gerekmektedir.

Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri ve demografik özellikleri öğrenim gördüğü bölüm ve finansal kavramlar ile temel finans bilgileri arasındaki ilişkiyle ilgili olarak anketten elde edilen verilere frekans, ki-kare ve korelasyon analizleri yapılarak ölçülmüştür.

Ankette yer alan faiz, tahvil, hisse senedi, paranın yönetimi, paranın zaman değeri ile ilgili sorular temel ve ileri düzey finans bilgilerine yöneliktir. Katılımcıların temel finans bilgi düzeyini ölçen soruları çoğunlukta doğru yanıtladığı tespit edildiğinden temel düzeyde finansal okuryazar oldukları anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra ileri finansal okuryazarlık düzeyine ait frekans sayısı düşüktür.

Ki-kare analizinden cinsiyet, yaş, anne ve baba eğitim durumu, öğrenim görülen bölüm ve gelir durumu ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin durumu tespit edilmiştir. Elde edilen bazı tespitler sonucunda;

- Sınıf ile temel faiz bilgisi arasında anlamlı ilişki vardır.
- Öğrenim görülen bölüm ile temel faiz bilgisi arasında anlamlı ilişki vardır.
- Not ortalaması ile temel faiz bilgisi arasında anlamlı ilişki yoktur.
- Cinsiyet ile temel tahvil bilgisi arasında anlamlı ilişki yoktur.
- Öğrenim görülen bölüm ile temel tahvil bilgisi arasında anlamlı ilişki vardır.
- Cinsiyet ile hisse senedi bilgisi arasında anlamlı ilişki yoktur.
- Yaş ile hisse senedi bilgisi arasında anlamlı ilişki vardır.
- Cinsiyet ile paranın yönetimi arasında anlamlı ilişki yoktur.
- Öğrenim görülen bölüm ile paranın yönetimi arasında anlamlı ilişki vardır.

Korelasyon analizinde cinsiyet, yaş, öğrenim görülen bölüm ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin derecesi ve yönü tespit edilmiştir. Buna göre; cinsiyet ve sınıf durumunun finansal okuryazarlık düzeyi ile ilişkisi bulunamamıştır. Cinsiyet durumunun menkul kıymet piyasası ile

ilişkisi bulunmuştur. Kamuoyunda, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyleri bakımından ortalamanın üstünde bulunmaları beklentisi vardır. Ancak verilere göre temel finansal okuryazar olarak kabul edilen sayısal çoğunluk söz konusu beklentiyi karşılayacak yeterlikte değildir. Kredi kartı kullanımı ile öğrenim görülen bölüm arasında zayıf ve pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Kamuoyunda gelir seviyesi yüksek olan bireyler içinde finansal okuryazarlık bakımından çoğunlukla doğru kararlar verdikleri kanısı mevcuttur. Analize göre gelir durumu ile finansal okuryazarlık arasında ilişki bulunamamıştır.

Elde edilen analiz sonuçları doğrultusunda, ekonomi, finans ve muhasebe derslerini alan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin tamamının mezun olmadan önce en az asgari standartlar ölçüsünde temel finansal okuryazarlık düzeyine erişmesi sağlanmalıdır. Üniversitelerin öğretim vizyonuna mezuniyet hakkına sahip olacak öğrencilerin ileri düzey finansal okuryazarlık yeterliliğine eriştirme hususu dahil edilmelidir. Böylece ülkemizin ekonomik geleceğinin sağlıklı olarak sevk ve idare edilmesi sağlanacaktır. Yaşam kalitesi yüksek, refah bir toplum atmosferi oluşturma hedefini gerçekleştirecek öğretim metod ve teknikleri iyileştirilmeli ve sürekli yenilenmelidir. Bu öğretim metod ve teknikleri üniversitelerimizin diğer bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin ders programlarına göre uygun hâle getirilmelidir.

Kaynakça

- Alkaya, A. ve Yağlı, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık-Finansal Bilgi, Davranış ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(40), 585-599.
- Atik, M., Köse, Y. ve Yılmaz, B. (2016). Muhasebe ve Finans Derslerinin Askeri Yükseköğretim Programındaki Önemi ve Askerlik Niteliğinin Kazandırılmasındaki Rolü. Muhasebe, Finans ve Denetim Çalışmaları Dergisi, 2(1), 162-184.
- Barış, S. (2016). Finansal Okuryazarlık ve Bütçeleme Davranışı:Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. TESAM Akademi Dergisi, 3(2), 13-38.
- Bayram, S. S. (2015). Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi Davranışları:Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama. Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi, 2(2), 105-135.
- Brown, M., Henchoz, C. ve Spycher, T. (2017). Culture and Financial Literacy. University of St. Gallen Swiss Institute of Banking and Finance.Working Papers on Finance No. 2017/3, 1-53.
- Coşkun, S. (2016) Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Alguları Üzerine Bir Araştırma. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5 (7), 2247-2258.
- Danes, S. M. ve Haberman, H. R. (2007). Teen Financial Knowledge, Self-Efficiency, and Behavior: A Gendered View .Association for Financial Counseling and Planning, 18(2), 48-60.
- Durmuş, B.,Yurtkoru, E.S. ve Çinko, M. (2013). Sosyal Bilimlerde SPSS’le Veri Analizi. İstanbul:BetaYayımları.
- Gathergood, J. ve Weber, J. Financial Literacy: A Barrier To Home Ownership For The Young? Retrieved April 01, 2017, from <https://www.researchgate.net/publication/313536763>
Financial_Literacy_A_Barrier_to_Home_Ownership for the Young.
- Gökmen, H. (2012). Finansal Okuryazarlık. İstanbul: Hiperlink Yayımları.

- Gutnu, M.M. ve Cihangir M. (2015). Finansal Okuryazarlık: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Personeli Üzerinde Bir Araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 415-424.
- Hayta, A.B. (2011). Aile Finans Sistemi İlişkileri: Finansman Yönetimi Finansal Okuryazarlık. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Jorgensen, B.L. ve Savla, J. (2010). Financial Literacy of Young Adults: The Importance of Parental Socialization. *Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies. Family Relations* 59, 465-478.
- Kılıç, Y.,Ata, H.A. ve Seyrek, İ. H. (2015). Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 17(66), 129-150.
- Klapper,L.,Lusardi,A. vePanos G. A. (2012). Financial Literacy and the Financial Crisis. *Network Study on Pensions, Aging and Retirement Discussion Papers*, 1-54.
- Ludlum, M.,Tilker,K., Ritter,D., Cowart, T., Xu,W. ve Smith, B. (2012).Financial Literacy and Credit Cards: A Multi Campus Survey. *International Journal of Business and Social Science*, 3(7), 25-33.
- Lusardi, A. veMitchell, O. (2014). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5-44.
- Marcolin,S. ve Abraham, A. (2006). Financial Literacy Research: Current Literature and Future Opportunities. *University of Wollongong Research Online(3rd International Conference of Contemporary Business)*, 2-11.
- OECD (2005). Improving Financial Literacy: Analysis of Issues and Policies. *OECD Journal: Financial Market Trends*, 2005/2(89), 109-123.
- Öztürk, E. ve Demir, Y.(2015). Finansal Okuryazarlık Ve Para Yönetimi: Süleyman Demirel Üniversitesi Akademik Personel Üzerine Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 17(68), 113-134.
- Sarıgül, H. (2014). A Survey of Financial Literacy Among University Students. *The Journal of Accounting and Finance*, 207-224.

- Sekita, S. (2011). Financial Literacy And Retirement Planning In Japan. Institute Of Social And Economic Research, Osaka University. Working Paper 108/11, 1-41.
- Sezer, D. ve Demir, S.(2015). Yatırımcıların Finansal Okuryazarlık ve Bilişsel Yetenek Düzeylerinin Psikolojik Yanılsımlar İle İlişkisi. Muhasebe Ve Finansman Dergisi, 17(66), 69-88.
- Temizel, F. (2010), Mavi Yakalılarda Finansal Okuryazarlık, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Temizel, F. ve Bayram, F. (2011). Finansal Okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 12(1), 73-86.
- Temizel, F. ve Özgüler, İ. (2015). Finansal Eğitime Bakış. Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi 3(1), 1-16.
- Tuna, G. ve Ulu, M.O. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Uluslar arası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi ICAFR 16 Özel Sayısı, 128-141.
- Yardımcıoğlu, M. ve Yörük, A. (2016). Türkiye’de ki Finansal Okuryazarlığın ve Finansal Farkındalığın Durumu. Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, 9 (2), 173-208.

Extended Summary

DETERMINATION OF THE LEVEL OF FINANCIAL LITERACY: A RESEARCH ON UNIVERSITY STUDENTS

Introduction

Financially literate individuals are people who know how to access the necessary information about financial products, who have the right information, and who benefit from their financial decisions by ensuring the savings and consumption balance. The rationality level of financial behaviors expected to be exhibited by financially literate individuals also depends on some factors outside the individual, such as technology, the marketing understanding that encourages consumption, the increase in communication speed, the rapid changes in economic events and the uncertainties they create and the difficulty of following economic events.

The general equilibrium in the economy takes place in the presence of conditions that provide the intersection of supply and demand. The development needed for a healthy economy is a stable optimal interaction with producers and consumers in supply and demand. For this interaction, it is necessary for producers and consumers to be financially literate because they have financial information with which they can interpret the economic developments and predict the conditions of the following period. This will also increase the efficiency of the market.

Literature

In their study, Kılıc, Ata and Seyrek (2015) observed that students are the most knowledgeable in individual banking and the least knowledgeable in investments.

Consideration of risk, income and cost factors in the management of money in accordance with the individual budget and showing the appropriate financial behavior are defined as taking the right decision financially (Coşkun, 2016:2248).

Knowledge of financial issues is needed for financial literacy, which is defined as the ability of an individual to make the right financial decisions. According to Barış (2016:34), family income level, experience and financial behavior may influence budgetary decisions together with the knowledge of financial literacy.

The Importance of Financial Literacy

The prevalence of free market economics has rapidly increased the importance of financial literacy. One of the effective factors in increasing the importance of financial literacy is its three-dimensional structure. This structure, which includes savings, investment and financial fraud, leads to a multifaceted interest in the concept (Temizel, 2010 :9).

The process by which financial investors improve the level of knowledge about financial products and increase their financial knowledge in accordance with actual recommendations and make necessary adjustments by taking the right financial decisions is the process of providing financial awareness (Yardımcıoğlu and Yörük, 2016:176). The first step in increasing financial literacy and financial awareness is financial education (Yardımcıoğlu and Yörük, 2016:206).

Financial Literacy and Financial Education

Financial literacy should be preferred to increase financial literacy (Alkaya and Yağlı, 2015: 586). It appears that three definitions of financial literacy are emphasized. These concepts are financial attitudes, financial behavior and financial information shaping them (Tuna and Ulu, 2016: 139).

Financial Capability

Financial skills and competence are the elements that form the concept of financial ability. It is through financial skills to have knowledge and understanding of financial issues that include both personal circumstances and situations outside the person's domain of influence. Having financial skills in the same way is not possible without any knowledge or using this knowledge. The person who is competent in financial matters defines financial problems and develops effective and efficient solutions to overcome these problems (Öztürk and Demir, 2015:116).

Financial Education Programs

The low level of financial knowledge makes it difficult for individuals to make financial decisions. According to Hayta's work (2011); financial education includes individuals in different age categories, but for young people financial education is more important. The reason for this is that they confront more financial risks and have more complex financial instruments than older families. Young people are exposed to financial

services through mobile phones, bank accounts, credit cards at very early ages. For this reason, financial education should be given to individuals from very early ages (Hayta, 2011: 264). The financial literacy of young people in Switzerland has become a major awareness issue among politicians in recent years. In Switzerland, significant investments have been made on behalf of public and private sector initiatives for financial education, such as the case of public schools at a national scale (Brown, Henchoz and Spycher, 2017: 27).

Results and Suggestions

Financial literacy is, in short, able to make effective financial decisions with the ability to budget for individuals to balance income and expenditure. Financial decisions make a positive contribution to the individual's social welfare level according to current conditions. This positive contribution is important for the stability of the country's economy.

Today's students are potential executives, managers and leaders who will have a say in shaping the future of society. For this reason, they need to have the ability to make accurate financial decisions in the face of financial developments that can comment on economic developments.

The data obtained from the questionnaire regarding frequency of financial literacy and demographic characteristics of students, in relation to the department and financial concepts and basic financial information are measured by frequency, chi-square and correlation analysis.

In line with the analysis results obtained; all students of the Faculty of Economics and Administrative Sciences, who take courses in economics, finance and accounting, should reach the level of basic financial literacy at least to the minimum standards before graduation. Universities' inclusion of access to advanced financial literacy competence for students with the right to graduate should be included in the teaching vision. Thus, the economic future of our country will be ensured to be managed and administered in a healthy manner. The teaching methods and techniques to realize the goal of creating a social atmosphere with a high quality of life must be improved and constantly renewed. These teaching methods and techniques should be tailored in accordance with the curriculum of the students in other parts of our universities.

